

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ
ПРОГРАМОЮ «Східна філологія (китайська),
західноєвропейська мова і переклад» (ОС «МАГІСТР»)
*ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ***

*Затверджено
Вченою радою Інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
протокол № 7
від 26 лютого 2019 року*

Київ – 2019

ВСТУП

Екзамен з фаху як форма вступного випробування для навчання за освітньою програмою «Східна філологія (китайська), західноєвропейська мова і переклад» (ОС «МАГІСТР») *заочна форма навчання* відбувається відповідно до «Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2019 році» і має форму індивідуального екзамену.

Екзамен передбачає виконання теоретичних тестових завдань, а також виконання завдань на уміння практично застосовувати набуті знання з фаху відповідно до затвердженої програми вступних випробувань з відповідних фахових дисциплін, що за змістом і обсягом становлять навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр».

Вступникові пропонується в екзаменаційному білеті три тестові завдання з мови і літератури, а саме: сучасна китайська мова(теоретичний аспект), історія китайської літератури (теоретичний аспект), лексико-граматичне завдання (має практичне спрямування), також у білеті запропоновано тему твору.

Максимальна кількість балів, що їх може набрати вступник, становить 200. Відповіді на запропоновані тестові завдання і виконання відповідних завдань оцінюються такими балами (нижче наводиться максимально можлива кількість балів з кожного завдання).

<i>Завдання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Сучасна китайська мова (теоретичний аспект)	60
2. Історія китайської літератури (теоретичний аспект)	60
3. Лексико-граматичне завдання	40
4. Твір на тему	40

Теоретична частина (120 балів)

Китайська мова (60 балів).

Загальна характеристика китайської мови.

Місце китайської мови в генеалогічній та типологічній класифікаціях мов світу.

Фонетика і фонологія.

1. Структура складу в китайській мові:
 - а) ініціалі. Класифікація ініціалів китайської мови за місцем творення (губні, зубні, задньоязикові, альвеолярні, ретрофлексні) і за способом творення (неаспірати, аспірати, носові, щілинні, сонорні);
 - б) фіналі. Дифтонги і трифтонги. Назалізовані фіналі.
2. Фонетичні опозиції в китайській мові.
3. Особливості сполучуваності ініціалів та фіналів. Фонетична таблиця китайської мови.
4. Тони. Правила зміни тонів.
5. Еризація китайського складу.

Історія мови та ієрогліфіка.

1. Походження і розвиток китайських ієрогліфів.
2. Реформа письма у 50-х рр. XX ст.
3. Структура сучасного китайського ієрогліфа.
4. Проблема періодизації китайської мови.
5. Рух «4 травня» і мовні реформи початку XX ст.

Лексикологія.

1. Типи словотвору в китайській мові: словоскладання, напівафіксація і афіксація, редуплікація, контракція, транспозиція.
2. Семантичні типи лексичних одиниць у сучасній китайській мові.
3. Класифікації словникового складу китайської мови.
4. Фразеологія китайської мови: визначення та класифікації фразеологізмів.
5. Лексикографія китайської мови: давні та сучасні словники китайської мови, типи словників.

Теоретична граматики.

1. Особливості граматичної будови китайської мови.
2. Проблема виділення частин мови у китайській мові. Примат синтаксису над морфологією.
3. Самостійні та службові частини мови.
4. Прості та складні речення у китайській мові.
5. Основні та другорядні члени речення.

Китайська література (60 балів).

1. Найдавніші легенди й міфи. Міфологічні сюжети в літературних творах.
2. “Книга пісень” – перша літературна пам’ятка китайської літератури.
3. Ідейна основа “Суджень та бесід” Конфуція. Основні категорії конфуціанства.
4. Основні постулати даосизму, відображені в “Дао-де-цзіні”.
5. Чуські строфи: Цюй Юань та інші представники.
6. Ханьська ода та її яскравий представник Сима Сянжу.
7. “Історичні записки” Сима Цяня.
8. Цзяньаньська література, її представники (сім’я Цао, Цай Янь).
9. Життя і творчість Тао Юаньміна. Становлення авторської пейзажної лірики. Утопія “Персикове джерело”.
10. Проблема періодизації китайської літератури та визначення часових меж періоду середньовіччя.
11. Вплив буддизму та даосизму на формування літератури раннього середньовіччя (період Шести династій – Лючао).
12. Поняття “фенлю” (“вітер і потік”) як основа життя й модель художнього мислення поетів раннього середньовіччя.
13. “Містична поезія” (玄言诗): філософська основа, вплив на подальшу поезію.
14. Се Лінюнь – засновник пейзажної лірики як самостійного поетичного напрямку в китайській середньовічній поезії.
15. “Поезія в стилі Юнмін” (II пол. V ст.).
16. *Юефу* Південних і Північних династій (спільне й відмінне в тематиці та образній системі).
17. Жанри витонченої словесності в трактатах Цао Пі “Міркування про класиків”.
18. Осмислення творчого процесу в трактаті Лу Цзі “Ода красному письменству”.
19. Значення категорії *сін* (心) та *фенгу* (风骨) в трактаті Лю Се “Різьблений дракон літературної думки”.
20. Оповідки-*сяошо* періоду Лючао.
21. Збірка Гань Бао “Записки про пошуки духів”: образна система, жанрова специфіка.
22. Естетика Відродження в мистецтві та культурі доби Тан (618-907).
23. Танська поезія, її хронологічна та жанрова класифікація.
24. Художній образ світу в поезії Мен Хаожаня.
25. Чань-буддизм у танській поезії.
26. Художня самоцінність природи в пейзажах Ван Вей. Трактат “Таємниці живопису”.
27. Принцип “природності” (自然) та “невтручання” (无为) у поезії Ван Вей.
28. Ідеали Відродження в житті і творчості Лі Бо.
29. Естетика романтизму в структурі художнього мислення Лі Бо.

30. Поезія “вина” як філософія непересічної особи у творчості Лі Бо.
31. “Трагічна лірика” Ду Фу. Ознаки реалізму в його поезії.
32. Жіноча тема в поезії Ду Фу.
33. Продовження реалістичних тенденцій в поезії Бо Цзюйї.
34. Рух за “древній стиль” Ханя Юя та Лю Цзун'юаня.
35. Поетичні жанри *ци* (词) та *ши* (诗) танської доби: характерні риси.
36. Поети пізньої Тан: Лі Шанїнь та Ду Му.
37. Танська новела (传奇): тематика, проблематика, образна система.
38. Неоконфуціанство Сунської доби (960-1279): продовження ренесансних тенденцій демократизації мистецтва.
39. Розвиток поетичного жанру *ци*. Основні риси сунських *ци*.
40. Тема кохання в поезії (*ци*) Оуяна Сю. Особливості його пейзажної лірики.
41. Погляди Су Ши (Су Дунпо) на природу мистецтва: естетичний принцип “ідеал вишуканої простоти”.
42. Буддійські теми в поезії Су Ши: переосмислення буддійських істин.
43. Міська повість *хуабень* (话本) доби Сун: особливості жанру, тематична класифікація.
44. Біцзі – збірники нотаток доби Сун: жанрові особливості, тематика.
45. Література доби Юань (1271-1368): характеристика провідного жанру *цзацзюй* (杂剧), нового народного жанру *пінхуа* (评话) та авторського роману.
46. Юаньська драма: структура драми *цзацзюй*, характерні образи.
47. Драма Ван Шифу “Західний флігель”: тематика, засоби зображення персонажів.
48. Найвідоміший драматург жанру *цзацзюй* Гуань Ханьцін. Драма “Образа Доу Е”.
49. Трагедія кохання “Осінь у Ханьському палаці” Ма Чжиюаня: новаторство у темі кохання.
50. Теорія драми Лі Юя. Ідеї просвітництва.
51. Історія виникнення і основні формальні особливості роману мінської та цінської доби.
52. Авантюрно-пригодницький роман Ши Найаня “Річкові заплави”: проблема визначення жанру.
53. Витоки роману Ши Найаня “Річкові заплави”, його тематика та проблематика.
54. Специфіка портретних характеристик героїв роману Ши Найаня.
55. Утопічні мотиви в романі Ши Найаня.
56. Історичний роман-епопея Ло Гуаньчжуна „Тридержав'я”: жанрове визначення терміну *яньї* (演义).
57. Принципи зображення персонажів у романі “Тридержав'я” (Лю Бей, Чжуге Лян, Гуань Юй).
58. Фантастичний (паломницький) роман У Чен'еня “Подорож на Захід”: жанрова специфіка.
59. Роман «Квіти сливи в золотій вазі»: жанрові особливості, проблематика, основні герої.

60. Сатиричний роман У Цзінцзи «Неофіційна історія конфуціанців»: проблематика, засоби зображення героїв.
61. Образи Суня Укуна, Сюань Цзана, Чжу Бацзе, Піщаного ченця.
62. Сентиментально-побутовий роман Цао Сюеціна “Сон у червоній вежі”: жанрова характеристика.
63. Символіка роману “Сон у червоній вежі” (філософсько-метафоричний образ сну).
64. Образи роману “Сон у червоній вежі”.
65. “Дивовижні пригоди з кабінету невдахи” Пу Сунліна: тематика, образна система.

Практична частина (80 балів)

1. Лексико-граматичне завдання (40 балів).

2. Твір на тему (40 балів):

1. Побут китайців: традиції та сучасність.
2. Система освіти в Китаї та Україні.
3. Релігійна ситуація у сучасному Китаї.
4. Науково-технічний розвиток сучасного Китаю.
5. Технічні винаходи в житті китайського суспільства: від давнини до сучасності.
6. Інформаційне суспільство Китаю та України: мас-медіа, соцмережі, безпека.
7. Родинно-побутова культура Китаю та України.
8. Економічні зв'язки Китаю та України.
9. Китайська ініціатива «Один пояс, один шлях»: можливості для України.
10. Видатні діячі в історії України та Китаю.
11. Глобалізаційні процеси у світі.
12. Демографічне питання у Китаї: історія та сучасність.
13. Цінності сучасного українського та сучасного китайського суспільства.
14. Мегаполіси Китаю: історія та сучасність.
15. Китайські традиційні свята.
16. Особливості китайської кухні.
17. Економічний розвиток Китаю у XX-XXI ст.
18. Китайська мрія.
19. Мистецтво Китаю: традиція та сучасність.
20. Мій улюблений китайський письменник.
21. Китайська медицина у сучасному Китаї.
22. Традиційні китайські релігійно-філософські вчення.

23. Інтеграція Китаю у світ: мовний вимір.
24. Китайська культура в українському суспільстві.
25. Туризм у Китаї та в Україні.
26. Досягнення Китаю та України на спортивній арені.
27. Традиції в сучасному китайському суспільстві.
28. Життя сучасної молоді: сподівання і виклики.
29. Глобальні екологічні проблеми сучасності: причини, наслідки та шляхи вирішення.
30. Дозвілля китайців: традиції та сучасність.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(до блоку «Китайська мова»)

1. Ван Ляо-и. Основы китайской грамматики. – М., 1954.
2. Горелов В.И. Лексикология китайского языка.– М., 1984. – 215с.
3. Горелов В.И. Теоретическая грамматика китайского языка. – М.: Просвещение, 1989. – 318с.
4. Жень Хулянь, Ісаєва Н.С., Кірносова Н.А. Китайська мова в темах: навч. посібник. – К., 2007. – 207с.
5. Задоев Т.П. Основы китайского языка. – М.: Наука, 1993.
6. Иванов В.В. Терминология и заимствования в современном китайском языке. – М., 1973. – 216с.
7. Иванов И.А., Поливанов Е.Д. Грамматика современного китайского языка. – М.: Эдиториал УРСС, 2001.
8. Карапетьянц А.М. О специфике грамматического строя китайского языка // III Конференция по китайскому языкознанию. Сборник тезисов. – М.: Наука, 1986.
9. Кірносова Н.А. Практична фонетика китайської мови. – К.: НАККІМ, 2010. – 96с.
10. Кленин И.Д., Щичко В.Ф. Лексикология и фразеология китайского языка. – М., 1978. – 190с.
11. Крюков М.В., Хуан Шу-ин. Древнекитайский язык. – М.: Наука, 1978.
12. Курдюмов В.А. Курс китайского языка. Теоретическая грамматика. – М.: Цитадель-трейд, 2005. – 575с.
13. Люй Шу-сян. Очерк грамматики китайского языка.– М.: Наука, 1961-1965.
14. Мельников Г.П. Принципы и методы системной типологии языков. – М.: Воен. Ин-т, 1990.
15. Новое в зарубежной лингвистике.– М.: Наука, 1989.
16. Пашков Б. Основные этапы в развитии китайского языка. – Владивосток: Изд-во Владивостокского ун-та, 1926.

17. Рождественский Ю.В. Понятие формы слова в истории грамматики китайского языка. – М., 1958.
18. Семенас А.Л. Лексика китайского языка. – М., 2000. – 313с.
19. Солнцева Н.В., Солнцев В.М. Теоретическая грамматика современного китайского языка. – М., 1978.
20. Солнцев В.М. Введение в теорию изолирующих языков. – М.: Восточная литература, 1995.
21. Солнцева Н.В. Проблемы типологии изолирующих языков. – М.: Наука, 1985.
22. Тань Аошуан. Проблемы скрытой грамматики: синтаксис, семантика и прагматика языка изолирующего строя (на примере китайского языка). – М., 2002.
23. Шутова Е.И. Синтаксис современного китайского языка. – М.: Наука, 1991.
24. Шутова Е.И. Проблема частей речи в китаеведении // Китайское языкознание. Изолирующие языки. XI международная конференция. – М., 2002.
25. Яхонтов С.Е. Категория глагола в китайском языке. – Л., 1957.

(до блоку «Китайська література»)

1. Алексеев В.М. Китайская классическая проза. – Минск, 2002.
2. Алексеев В.М. Китайская литература. Избр. труды. – М., 1978.
3. Алимов И.А. Вслед за кистью: Материалы к истории сунских авторских сборников бицзи. Исследование, переводы: В 2-х ч. – СПб.: Центр «Петербургское востоковедение», 1996.
4. Бежин Л.Е. Ду Фу. – М., 1978.
5. Голыгина К.И. Теория изящной словесности в Китае XIX – нач. XX вв. – М., 1971.
6. Дагданов Г. Б. Отражение чань-буддизма на творчество танских поэтов. На примере Ван Вэя и БоЦзюйи. Автореф. Дис... канд. филол. наук. – М., 1980.
7. Дагданов Г.Б. Чань-буддизм в творчестве Ван Вэя. – Новосибирск, 1984.
8. Желуховцев А.Н. Хуабэнь – городская повесть средневекового Китая. Некоторые проблемы происхождения и жанра. – М., 1969.
9. Конрад Н.И. Запад и Восток: Статьи. – М., 1972.
10. Литература Востока в средние века. – М., 1970.
11. Литература Востока в новое время. – М., 1975.
12. Малиновская Т.А. Очерки по истории китайской классической драмы в жанре цзацзюй (XIV-XVII вв.). – СПб., 1996.
13. Пан Ин. К вопросу о принципах «верность» и «долг» в романе Ши Най-аня «Речные заводы»//Теоретические проблемы изучения литератур Дальнего Востока. – М., 1974. – С.100-104.

14. Рифтин Б.П. От мифа к роману: Эволюция персонажа в китайской литературе. – М.,1979.
15. Рогачев А.П. У Чэньэнь и его роман «Путешествие на Запад». – М.: Наука, 1984.
16. Семанов В.И. Эволюция китайского романа (конец XVIII-XX вв.).– М., 1970.
17. Сорокин В.Ф. Китайская классическая драма XIII-XIV вв. – М., 1979.
18. Сорокин В.Ф., Эйдлин Л.З. Китайская литература. Краткие очерки. – М., 1962.
19. Устин П.М. ПуСунлин и его новеллы. – М.:МГУ, 1981.
20. Федоренко Н.Т. Китайская литература. Очерки по истории китайской литературы. – М., 1956.
21. Фишман О.Л. Китайский сатирический роман (Эпоха Просвещения). – М., 1966.
22. Хрестоматия по литературе Китая/под ред. М.Е. Кравцовой. – Спб., 2004.